

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/114/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2618200795
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2618200795.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlaticy Javorovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Terézie Mecelovej, vo veci žalobcov: 1/ MUDr. N. M., nar. XX. Z. XXXX, trvalo bytom Y. XXXX/X, H.-S. T. D., 2/ MUDr. C. M., CSc., nar. XX. Z. XXXX, trvalo bytom Y. XXXX/X, H. - S. T. D., zastúpených splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária JUDr. Almáši Gabriel, spol. s r. o., Šumavská 3, 821 08 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 36 856 592, proti žalovaným: 1/ JUDr. J. H., nar. X. S. XXXX, trvalo bytom Q. XXXX/XX, S. W., zastúpenému splnomocnenkyňou: UHRINČAĎ - VAJDA s.r.o., Rybné námestie 1, 811 02 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 51 308 185, 2/ V. Y., nar. X. N. XXXX, zomr. XX. N. XXXX, naposledy bytom M. XXXX/XX, H., 3/ I. Y., nar. XX. G. XXXX, trvalo bytom M. XXXX/XX, H.-T. I., zastúpený advokátkou: Agata Džačovská, Hviezdoslavova 315, 905 01 Senica, IČO: 37847759, 4/ N. H., nar. XX. N. XXXX, trvalo bytom Y. C. G. XXX, o zdržanie sa neoprávnených zásahov do vlastníckeho práva, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaniach žalovaných 1/ až 3/ proti uzneseniu Okresného súdu Senica z 11. mája 2018 č. k. 3C/19/2018-40, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd p r i p ú š ť a späťvzatie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovanej 2/, napadnuté uznesenie Okresného súdu Senica z 11. mája 2018 č. k. 3C/19/2018-40 vo vzťahu k žalovanej 2/ r u š í a konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k žalovanej 2/ z a s t a v u j e .

II. Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovaným 1/ a 3/ m e n í tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovaným 1/ až 4/ uložil povinnosť zdržať sa neoprávnených zásahov do vlastníckeho práva žalobcov 1/ a 2/, spočívajúcich v prechode a prejazde cez pozemky: parcelu registra „C“, parc. č. 5480/3 o výmere 1706 m² - zastavené plochy a nádvorja, parcelu registra „C“, parc. č. 5497 o výmere 737 m² - ostatné plochy a nádvorja, zapísané na LV č. XXX, vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor, pre okres Senica, obec a k. ú. G., až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 325 ods. 1 a 2, 332 ods. 1 CSP (zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov); § 123 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov).

Vecne dôvodil, že žalobou podanou spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, doručenou súdu prvej inštancie dňa 29.3.2018, sa žalobcovia 1/, 2/ domáhali, aby súd uložil žalovaným 1/ až 4/ povinnosť zdržať sa neoprávnených zásahov do vlastníckeho práva žalobcov 1/ a 2/, spočívajúcich v prechode a prejazde cez vyššie špecifikované pozemky (v prípade neodkladného opatrenia s časovým obmedzením do právoplatného skončenia konania vo veci samej). Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia žalobcovia odôvodnili tým, že pozemky nie sú zaťažené žiadnym vecným bremenom v podobe práva prechodu a prejazdu v prospech tretích osôb. Napriek uvedenému žalovaní cez pozemky

dlhodobo chodia a jazdia, hoci majú možnosť dostať sa k svojim nehnuteľnostiam aj iným spôsobom, konkrétne cez cestu na pozemku evidovanom v katastri nehnuteľností ako parc. registra „C“, parc. č. 18299 o výmere 3487 m² - zastavané plochy a nádvoria (list vlastníctva nie je založený). Uvedená cesta je neudržiavaná, ale nie v stave, ktorý by bránil prejazdu a prechodu. Prejazd a prechod žalovaných cez pozemky žalobcov narušuje pokojné užívanie ich nehnuteľností a devastuje pozemky žalobcov v podobe vyjazdených koľajníc. Žalobcovia sa snažili riešiť situáciu vybudovaním oplotenia, načo žalovaní reagovali domáhaním sa ochrany podľa § 5 O.z.. V záujme obnovenia a zachovania pokojného stavu obec predbežným opatrením zo dňa 27.1.2017 č. OcÚSob -37/2017 uložila žalobcom povinnosť strpieť prejazd a prechod žalovaných cez predmetné pozemky žalobcov. Žalobcovia sa snažili so žalovanými dohodnúť, k dohode však nedošlo. Žalobcovia museli tolerovať opatrenie obce, napriek tomu žalovaný 3/ fyzicky napadol žalobcu 1/ a spôsobil mu zranenia. Žalovaní naďalej prechádzajú cez pozemky žalobcov, a preto boli títo donútení sa domáhať ochrany svojich práv pred súdom.

Súd prvej inštancie mal za osvedčenú potrebu neodkladnej úpravy pomerov strán sporu, z dôvodu pretrvávajúceho nezákonného právneho stavu, keď žalovaní prechádzajú cez pozemky žalobcov bez toho, aby im toto právo priznával zákon, alebo aby im ho priznal súd. Uvedený stav zhoršil vzťahy medzi žalobcami a žalovanými a postupne ich vyhrotil, čo viedlo k fyzickému útoku žalovaného 3/ na žalobcu 1/. Podľa názoru súdu je potrebné pomery účastníkov, týkajúce sa vlastníckeho práva žalobcov a faktického využívania prechodu žalovanými bez právneho dôvodu, upraviť už neodkladným opatrením. Nariadením neodkladného opatrenia súd poskytol procesnú ochranu vlastníckemu právu žalobcov, ktorí osvedčili neprímeranosť zásahov do pokojného užívania zo strany žalovaných. Na druhej strane jeho nariadením nešlo o neprímeraný zásah vo vzťahu k žalovaným, ktorí fakticky využívali právo prechodu cez pozemky žalobcov, nakoľko im toto právo nebolo priznané zákonom ani súdom. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie návrhu žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel. Dodal, že neodkladné opatrenie má len dočasný charakter (do skončenia konania vo veci samej) a prípadnú otázku ochrany práva žalovaných na právo prechodu cez pozemky žalobcov (zriadením vecného bremena) je potrebné riešiť v konaní vo veci samej.

2. Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie žalovaný 1/, s návrhom na jeho zrušenie. Dôvodil, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. K nehnuteľnosti žalovaného 1/ nevedie v súčasnosti žiadna iná alternatívna cesta. Žalobcovia existenciu alternatívnej cesty žiadnym spôsobom nepreukázali a súd nevykonal v tomto smere pred nariadením neodkladného opatrenia žiadne dokazovanie. Neprejazdnosť alternatívnej cesty navrhovanej žalobcami potvrdili aj starostovia oboch obcí, ktorých katastrálne územia sa prelínajú v spornej lokalite, na ad hoc obhliadke po iniciovaní sporu žalobcami. Súd prvej inštancie nariadením neodkladného opatrenia de facto znemožnil užívanie nehnuteľností žalovaných. Cesta, ktorej zneprejazdnenia sa domáhajú žalobcovia, je verejná účelová komunikácia spájajúca dve obce a bola venovaná do verejného užívania dávno predtým, ako okolité nehnuteľnosti nadobudli žalobcovia. Na skutočnosť, že ide o verejnú účelovú komunikáciu, ktorá predstavuje jediný príjazd k nehnuteľnostiam žalovaného, osobne žalovaný 1/ upozornil žalobcov (pred ich nadobudnutím vlastníctva k okolitým nehnuteľnostiam, vrátane predmetnej cesty). Cesta, ktorej zneprejazdnenia sa domáhajú žalobcovia, vedie cez mnoho pozemkov rôznych vlastníkov. Žalobcovia teda na jednej strane prechádzajú cez pozemky iných vlastníkov (v dĺžke cca 1050 metrov), aby sa dostali k svojim nehnuteľnostiam, na druhej strane bránia štyrom iným vlastníkom, aby prechádzali po tej istej ceste. Aj tzv. alternatívna cesta navrhovaná žalobcami má rovnaký právny stav ako cesta, ktorá je predmetom tohto sporu. Teda ide o cestu, ktorá prechádza cez stovky metrov pozemkov vo vlastníctve iných osôb. Existuje tu ďalej dôvodné podozrenie, že fotografie, predkladané žalobcami, nie sú fotografiami z pozemku žalobcov a to z nich ani nevyplýva. Nie je pravdou, že predmetnú verejnú účelovú komunikáciu devastuje prejazd áut žalovaných. Podľa dostupných informácií predmetnú cestu zdevastovali žalobcovia pri ich pokusoch o oplotenie predmetnej verejnej komunikácie. Žalobcovia sa v minulosti sami podieľali na zachovaní tejto verejnej účelovej komunikácie (finančne sa podieľali spolu so žalovanými na spevnení jej povrchu navezeným makadamom, čím akceptovali status verejnej účelovej komunikácie). Právo prejazdu a prechodu chráni existujúce právoplatné rozhodnutie správneho orgánu. Žalobcovia nevyužili možnosť podať voči tomuto rozhodnutiu správneho orgánu opravný prostriedok, z čoho je zrejmé, že nenamietali právoplatnosť rozhodnutia správneho orgánu, podľa výroku ktorého je žalobcom uložená povinnosť strpieť prechod a prejazd cez ich pozemky žalovanými. Žalovaný 1/ poukázal na zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“ a uviedol, že v zmysle § 194 ods. 2 CSP musí súd na právoplatné rozhodnutie správneho orgánu o totožnej otázke prihliadnúť. Všeobecný súd nemá právomoc rozhodovať o práve týkajúcom sa verejnej účelovej komunikácie, ale môže o ňom rozhodovať len súd v rámci správneho súdnictva,

pričom žalobcovia takúto možnosť nevyužili (poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 689/2017). Súd prvej inštancie v odôvodnení uznesenia uviedol, že žalovaným právo prechodu cez pozemky žalobcov nebolo priznané zákonom, ani súdom. V skutočnosti právo prechodu a prejazdu vyplýva žalovaným priamo zo zákona (s odkazom na § 1 ods. 2, § 22 ods. 3 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, čo bolo potvrdené aj právoplatným rozhodnutím príslušných správnych orgánov. Podľa dostupných informácií bola predmetná komunikácia verejnou komunikáciou približne 80 rokov. Cesta, ktorá je predmetom tohto sporu, je súčasťou miestnych komunikácií v zmysle § 6 ods. 1 vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon). Vzhľadom na skutočnosť, že ide o dopravne významnú účelovú komunikáciu, ktorá spája dve katastrálne územia (predstavuje jedinou prejazdnú cestu k domom žalovaných v obci), môže byť dokonca uvedená cesta považovaná za súčasť siete miestnych komunikácií. Zneprejazdenie cesty pre žalovaných je navyše aj nebezpečné, keďže by k ich domom nebol zabezpečený prístup polície, hasičov ani záchranej zdravotnej služby. Poukázal i na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (22Cdo 2192/2002 a 22Cdo1868/2000). Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia mal byť zamietnutý. Je zrejmé, že v tomto spore sa nemožno obávať, že by bola ohrozená exekúcia a neexistuje ani žiadny dôvod, na základe ktorého by bolo potrebné bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu navrhovaným spôsobom. Naopak, pomery je potrebné bezodkladne upraviť tak, aby bol prejazd a prechod žalovaných cez pozemky žalobcov aj naďalej zachovaný. Pri nariadení neodkladného opatrenia má súd prihliadať okrem zabezpečenia práv a nárokov žalobcu rovnako na primeranosť zásahu, ktorý predstavuje nariadenie neodkladného opatrenia do práv žalovaného. V prípade nariadenia neodkladného opatrenia súdom v tomto konaní, súd znemožnil užívanie nehnuteľností žalovaných, čím zasiahol do vlastníckeho práva žalovaných značne výraznejším spôsobom, ako ochránil vlastnícke právo žalobcov. Nariadením neodkladného opatrenia bolo úplne znemožnené užívanie domov a pozemkov žalovaných, keďže k ich domom neexistuje žiadna iná alternatívna prístupová cesta a žalobcovia existenciu alternatívnej cesty ani nepreukázali. Žalovanému 1/ hrozí vznik škody. Súčasne doplnil, že súd prvej inštancie odôvodnil potrebu vydania neodkladného opatrenia v podstate len v odseku 8 uznesenia.

3. Proti tomuto uzneseniu podali včas odvolanie žalovaní 2/ a 3/ s návrhom na jeho zrušenie. S rozhodnutím súdu prvej inštancie nesúhlasia, nakoľko na základe neho nemajú prístup k ich nehnuteľnostiam. Vzniknutú situáciu už riešil Obecný úrad Sobotište, boli šetrenia na mieste samom sa iné riešenie sa nenašlo. Prechod bol v minulosti ako poľná cesta vedený aj v katastri nehnuteľností. Na dedinách sa ľudia chovali vždy podľa zaužívaných zvykov. Neodkladné opatrenie by ich značne poškodilo.

4. Žalovaný 4/ sa k odvolaniam žalovaných 1/ až 3/ vyjadril tak, že sa stotožňuje s argumentmi v nich uvedenými, odvolací návrh nepodal (č. l. 125).

5. Žalobcovia 1/ a 2/ sa k odvolaniam žalovaných 1/ až 3/ vyjadrili tak, že navrhli uznesenie súdu prvej inštancie z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdiť. Poukázali na to, že alternatívna cesta k pozemkom žalovaných existuje (parc. č. 18299 o výmere 3487 m²), avšak pre žalovaných je komfortnejšie prechádzať cez pozemok žalobcov. Žalobcovia sú ochotní podieľať sa na oprave alternatívnej cesty (č. l. 141).

6. Žalovaný 3/ sa k odvolaniu žalovaného 1/ vyjadril tak, že sa s ním stotožňuje v plnom rozsahu.

7. V podaní z 23.11.2018 žalobcovia 1/ a 2/ uviedli, že na návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a žalobe voči žalovanej 2/ netrvajú vzhľadom na jej úmrtie (č. l. 171).

8. Žalovaný 1/ vo vyjadrení/urgencii z 13.3.2019 (č. l. 172) okrem iného uviedol, že žalobcovia využívajú prístupovú cestu cez pozemok pána R., ktorý s týmto nesúhlasí, na čo žalobcovia poukázali, že k pozemkom vedie jediná prístupová cesta. Žalobcovia tak potvrdili argumentáciu žalovaného 1/. K vyjadreniu pripojil listovú korešpondenciu medzi žalobcami a pánom R. i nájomnú zmluvu.

9. V priebehu odvolacieho konania žalobcovia 1/ a 2/ dňa 23.5.2019 doručili súdu fotodokumentáciu, zachytávajúcu neustále porušovanie neodkladného opatrenia.

10. K predloženej fotodokumentácii sa žalovaný 1/ vydaril podaním doručeným odvolaciu súdu dňa 11.6.2019, uviedol, že ju považuje za nemiestnu. Fotografie zachytávajú prechod žalovaného 1/ cez pozemok celkom dvakrát v priebehu viac ako rok trvajúceho neodkladného opatrenia, nemožno preto hovoriť o jeho neustálom porušovaní. Žalovaný 1/ takto postupoval len v krajných prípadoch za účelom odvrátenia najzávažnejších škôd na jeho majetku.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranami, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/ CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offa na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), ktoré ale nezistil, postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie nie je vecne správne a keďže nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie, je potrebné ho zmeniť a to vo vzťahu k žalovaným 1/ a 3/ (voči zomrelej žalovanej 2/ bol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vzatý späť).

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na skutočnosti osvedčené obsahom spisu, odôvodnenie preskúmaného uznesenia i argumenty strán predostreté v odvolacom konaní, bolo posúdiť, či boli splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti odôvodňujúce nariadiť vo veci žalobcami 1/ a 2/ navrhované neodkladné opatrenie.

13. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 325 ods. 2 CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby a) poskytla aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje, b) zložila peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde, c) nenakladala s určitými vecami alebo právami, d) niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala, e) nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násilia, f) nevstupovala alebo iba obmedzene vstupovala do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu svojim konaním ohrozuje, g) písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená, h) sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

Podľa § 330 ods. 1 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

Podľa § 330 ods. 2 CSP ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

V predmetnej veci súd prvej inštancie konštatoval preukázanie splnenia zákonných predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajúceho v uložení povinnosti žalovaným 1/ až 4/ zdržať sa neoprávnených zásahov do vlastníckeho práva žalobcov 1/ a 2/, spočívajúcich v prechode a prejazde cez pozemky žalobcov, argumentujúc potrebou bezodkladnej úpravy pomerov a pretrvávajúcim nezákonným právnym stavom (žalovaní prechádzajú cez pozemky žalobcov bez toho, aby im toto právo priznával zákon, alebo aby im ho priznal súd) a konštatujúc, že nariadením neodkladného opatrenia nedôjde k neprimeranému zásahu vo vzťahu k žalovaným.

Dokazovanie v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia má povahu osvedčovania. Žalobca osvedčuje (hodnoverne) dôvodnosť a trvanie chráneného nároku (nároku vo veci samej), ako i potrebu neodkladnej úpravy pomerov.

Procesné zabezpečenie má vždy nevyhnutne vzťah ku konkrétnemu hmotnoprávnemu nároku, bez ohľadu na druh neodkladného opatrenia, keďže zjavne nedôvodnému alebo neexistujúcemu nároku nemožno poskytnúť ani ochranu prostredníctvom neodkladného opatrenia. Jeho podstatou je totiž obmedzenie určitých práv a ukladanie subjektívnych povinností rozhodnutím súdu, a to vo vzťahu k slobodným a autonómnym právnym subjektom. Hoci posúdenie úspešnosti tohto osvedčenia podlieha špecifickým kritériám typickým pre inštitút neodkladného opatrenia, bez osvedčenia dôvodnosti chráneného nároku neprichádza nariadenie neodkladného opatrenia do úvahy. Pri osvedčovaní

dôvodnosti a trvania chráneného nároku, teda nároku vo veci samej, je žalobca povinný dosiahnuť tzv. hodnoverné osvedčenie (keďže zjavne nedôvodnému nároku nemožno poskytnúť predbežnú procesnú ochranu). Osvedčené skutočnosti majú preto spĺňať atribút vysokej pravdepodobnosti a súd z nich pri rozhodovaní vychádza. Dosiachnutie náležitej miery pravdepodobnosti rozhodujúcich skutočností z hľadiska hmotného a procesného práva legitimizuje vyhovujúci výrok a teda nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia (porov. Števček M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 1106 s.).

Pred nariadením neodkladného opatrenia posudzuje súd v celkovom kontexte požadovanej procesnej ochrany, či

- je osvedčená existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami,
- navrhovateľom tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu z ohrozenia exekúcie (princíp opodstatnenosti),
- uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa navrhovateľ domáha (princíp efektívnosti),
- navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ má mať podľa okolností prípadu dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav,
- právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprímeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality),
- sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (Števček, M., Ficová, S. Baricová, J. Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1092 s.).

Navrhovateľ neodkladného opatrenia musí súd opísaním rozhodujúcich skutočností presvedčiť o potrebe nariadiť neodkladné opatrenie v záujme dosiahnutia ochranného účelu, ktorý je pre tento inštitút charakteristický. Rozhodujúce skutočnosti musí navrhovateľ náležitým spôsobom osvedčiť.

Potreba úpravy pomerov musí byť bezodkladná, čo zahŕňa aj prvok naliehavosti a nevyhnutnosti. Reálne vyhodnotenie potreby bezodkladne upraviť pomery je otázkou voľnej úvahy súdu.

Vzhľadom na spornosť tvrdení žalobcov o tom, že prechodom a prejazdom žalovanými cez pozemky žalobcov vzniká žalobcom na pozemkoch škoda (žalovaným 1/ je namietaná fotodokumentácia, ktorá podľa odvolateľa nie je z pozemkov žalobcov) ako i na spornosť existencie inej príjazdovej cesty k nehnuteľnostiam žalovaných (z listu žalobcu 1/ adresovaného pánovi R. zo dňa 16.9.2018 /č.l. 179 rub/ vyplýva, že príjazdová cesta v danej oblasti je len jedna) s prihliadnutím aj na konštatovanie správnych orgánov a to Obce Sobotište z 27.1.2017 č. OcÚSob-37/2017 v spojení s rozhodnutím Okresného úradu Trnava z 5.2.2018 č. OU-TT-OOP4-2018/005272 (ktoré rozhodli predbežným opatrením o povinnosti žalobcov strpieť prechod a prejazd žalovaných cez predmetné pozemky vo vlastníctve žalobcov) o dlhoročnom využívaní pozemkov na prejazd a to s vedomím vlastníkov dotknutých pozemkov, odvolací súd dospel k záveru, že žalobcovia neosvedčili skutočnosti spĺňajúce atribút vysokej pravdepodobnosti o potrebe neodkladnej úpravy pomerov medzi stranami sporu, ako jednej zo základných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia.

Súd v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nevykonáva plnohodnotné dokazovanie. Sporné vyššie uvedené otázky bude potrebné vyriešiť v sporovom konaní vo veci samej pri naplnení všetkých pravidiel civilného procesu, keďže v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia súd nemá priestor na bližšie preskúmanie predmetnej veci.

Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP vo vzťahu k žalovaným 1/ a 3/ zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia voči nim zamietol.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, ktoré viedli k zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd sa ďalšími námietkami uvádzanými v odvolacom konaní nezaoberal, keďže neboli spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie odvolacieho súdu.

14. Podľa § 370 ods. 1 a 2 CSP: (1) Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. (2) Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví.

Podľa § 63 ods. 1 a 2 CSP: (1) Ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať. (2) V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve.

Podľa § 66 CSP ak strata procesnej subjektivity nastane až po vyhlásení rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, postupuje súd podľa § 63 a 64; vyhláseným rozhodnutím zostáva súd viazaný.

Podľa čl. § 4 ods. 1 a 2 CSP: (1) Ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. (2) Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

V danej veci došlo k úmrtiu žalovanej 2/ a teda k strate jej procesnej subjektivity (po rozhodnutí súdu prvej inštancie o neodkladnom opatrení, predtým, ako by voči žalovanej 2/ nadobudlo právoplatnosť), čo bolo následne dôvodom späťvzatia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovanej 2/. Ak v prejednávanej veci žalobcovia 1/ a 2/ vzali návrh na nariadenie neodkladného opatrenia späť v celom rozsahu vo vzťahu k žalovanej 2/ po nariadení neodkladného opatrenia, teda v čase, kedy na to súd prvej inštancie už nemal príležitosť akokoľvek zareagovať, šlo tu o prípad späťvzatia návrhu pred právoplatnosťou rozhodnutia majúceho inak skončiť konanie o nariadenie neodkladného opatrenia. Späťvzatím návrhu žalobcovia privodili stav potreby zaobrábania sa (odvolacím súdom) otázkou jeho prípustnosti. Jedinou zákonom ustanovenou prekážkou postupu podľa § 370 ods. 1 a 2 CSP by bol nesúhlas so späťvzatím z vážnych dôvodov, v danom prípade už prípadných právnych nástupcov žalovanej 2/, ale nakoľko povaha veci neumožňuje v konaní pokračovať s právnymi nástupcami žalovanej 2/, odvolací súd nerozhodol o pokračovaní v konaní s jej právnymi nástupcami a teda nezisťoval ani ich súhlas. Preto boli naplnené zákonom stanovené podmienky pre rozhodnutie odvolacieho súdu, a to o pripustení späťvzatia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o zrušení napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie a o zastavení konania, avšak iba vo vzťahu k žalovanej 2/. Žalobcovia, ktorým prislúchalo právo disponovať s návrhom až do právoplatného rozhodnutia súdu, svoje právo využili a privodili rozhodnutie o zastavení konania z dôvodu späťvzatia návrhu. Odvolací súd preto rozhodol spôsobom uvedeným v prvej vete výroku tohto svojho uznesenia a to po prejednaní veci bez pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario).

15. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

O nároku na náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho konania) o nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne aj bez návrhu súd (prvej inštancie) v rozhodnutí, ktorým sa konanie (vo veci samej) bude končiť (§ 262 ods. 1 CSP).

16. Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods.2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods.1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods.2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)